

СТАНОВИЩЕ

от доц. Михаела Атанасова Варнева, д.м., д.оз.н.
Учебен сектор „Зъботехник“, Медицински колеж,
Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна
член на Научно жури съгласно Заповед № Р-109-62/27.01.2026 г.
на Ректора на Медицински университет - Варна

Относно: Дисертационен труд за присъждане на Образователна и научната степен „доктор“ по специалност „Управление на здравните грижи“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, на тема „Знания, отношения и практики, свързани с контрола на кръстосаните инфекции в зъботехническите лаборатории“, с автор преподавател Нела Георгиева Калпакчиева от Учебен сектор „Зъботехник“ в Медицински колеж към Медицински университет - Варна.

Процедура за обявяване на публичната защита

Дисертационният труд е обсъден и насочен за публична защита от Катедра „Здравни грижи“ към Медицински университет - Варна на 15.01.2026 г.

Със Заповед № Р-109-62/27.01.2026 г. на Ректора на Медицински университет - Варна, съм включена като вътрешен член на Научно жури за публична защита на дисертационния труд.

Съгласно Протокол № 1/04.02.2026 г. от проведено първо заседание на Научното жури съм определена да изготвя становище по процедурата.

Кандидатът е представил всички необходими документи по процедурата, съответстващи на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет — Варна.

Кратки биографични данни за автора на дисертационния труд

Преподавател Нела калпакчиева е родена на 15.04.1976 г. в гр. Разград. През 2012 г. завършва Медицински колеж (МК) - Варна и придобива ОКС „професионален бакалавър“ по специалност „Зъботехник“. През 2018 г. завършва обучение в Медицински университет-Варна и придобива ОКС „бакалавър“ по специалност „Управление на здравни грижи“. През 2019 г. завършва обучение в Медицински университет-Варна и придобива ОКС „магистър“ по специалност „Управление на здравни грижи“. През 2023 г. след конкурс е зачислена за докторант, редовна форма на обучение, специалност „Управление на здравните грижи“ към Катедра „Здравни грижи“, ФОЗ в МУ-Варна.

Нела Калпакчиева започва трудовия си стаж през 2012 г. като зъботехник в Самостоятелна медико-техническа лаборатория „Д. Калпакчиев“ ЕООД- гр. Варна, където работи до 2018 г. През периода 2013 - 2018 г. е поканена и работи като хоноруван преподавател в МК-Варна и води упражнения по Анатомия и морфология за зъбите с рисуване, скулптиране и моделиране, Зъботехническо материалознание с апаратура и инструментариум и учебна практика. От 2018 г. до настоящия момент работи на основен трудов договор на длъжност преподавател ВУ в УС „Зъботехник“ в МК-Варна.

Проведените курсове за продължаващо обучение, допринасят за професионалното развитие и интердисциплинарната подготовка на преподавател Калпакчиева и я формират като подготвен и модерно мислещ професионалист, преподавател и изследовател. Основните

насоки на нейното следдипломно обучение и квалификация са в областта на зъботехническата професия и обучението по специалността.

Калпакчиева е изследовател в Проект № 23007 „Знания, отношения и практики, свързани с контрола на кръстосаните инфекции в зъботехническите лаборатории“ по фонд „Наука“, одобрен за финансиране с решение на Академичния съвет на Медицински университет – Варна на 11.12.2023 г.

Има добра чуждоезикова подготовка, владее и използва английски и руски език.

Наукометричен анализ на дисертационния труд

Академичната справка, изготвена от Библиотеката на МУ — Варна във връзка със защитата, доказва научната продуктивност на Нела Калпакчиева.

За участие в настоящата процедура са приложени: Дисертационен труд за придобиване на Образователна и научна степен (ОНС) „доктор“; Автореферат към дисертационния труд; Пълнотекстови научни публикации - общо 2 броя публикувани в списания с научно рецензиране. Публикациите са коректно описани и приложени в пълен обем към материалите за конкурса. Доказан е висок личен принос в научните разработки и публикации на кандидатката, която е първи автор.

Наукометричният анализ показва, че по всички показатели са изпълнени изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет — Варна за придобиване на ОНС „Доктор“.

Актуалност и значимост на дисертационния труд

В научния труд е представено първото по рода си у нас мащабно, целенасочено и задълбочено проучване върху знанията, отношенията и практиките свързани с контрола на кръстосаните инфекции в зъботехническите лаборатории. За първи път у нас се изследва мнението на практикуващи зъботехници, управители на зъботехнически лаборатории и дентални лекари по темата. Съществен приносен характер имат качествените и количествените изследвания проучващи в дълбочина знанията и практиките на професионалистите ангажирани в предоставянето на здравни дентални грижи за пациентите.

Дисертационния труд на Нела Калпакчиева е в областта на специалността „Управление на общественото здраве“. Темата е интересна с практическа насоченост. Научният труд изследва в пълнота, представя и анализира резултатите относно разглежданата проблематика. Поставен е акцент върху необходимостта от обучение по тази тематика. Темата е много актуална за нашата страна, тъй като в България за разлика от редица европейски страни няма яно разписани правила и добра нормативна база. Предоставената и обобщена научна информация (проучване на световен и европейски опит, и резултати от собствени проучвания), представя и сравнява нормативната база контролираща превенцията относно кръстосаните инфекции в зъботехническите практики по света. Проучването е проведено в контекста на обществена и индивидуална необходимост от подобряване на здравните грижи за населението.

Структура и съдържание на дисертационния труд

Дисертационният труд е разработен в три глави и съдържа 161 страници. Онагледен е с 39 таблици, 34 фигури и 3 приложения. Библиографската справка включва 176 литературни източника на латиница и кирилица. Структурата му е логично конструирана и балансирана.

В първа глава е демонстрирана широка осведоменост и способност за критична оценка, обобщаване, систематизиране, задълбочено анализиране и интерпретиране на достъпната научна литература. Историята и актуалното състояние на проблема за знанията, отношенията и практиките свързани с контрола на кръстосаните инфекции в зъботехническите лаборатории у нас, по света и в Европа са представени чрез: анализ на документи и нормативни актове; преглед на научни изследвания, факти, конкретни примери; разглеждане на европейския и американския опит.

В глава втора са представени прецизно целта, задачите, методиката и организацията на проучването. Целта на научния труд е ясно и точно дефинирана. Анализира се мнението на практикуващите зъботехници и дентални лекари. За постигане на поставената цел са изведени пет основни задачи. Те са логически последователни и обхващат в пълнота поставения проблем. Формулираните шест хипотези съответстват на поставените задачи. Прецизно и в детайли е представен изследователският протокол. Описани са материалите и използваните методи.

Собствените количествени и качествени проучвания и анализи са представени в трета глава. Резултатите са изчерпателно представени - онагледени и анализирани. На базата на получените при изследванията данни за първи път у нас е разработен и предложен модел за обучение за контрол на инфекциите в зъботехническите лаборатории.

На базата на проведеното задълбочено проучване на достъпните литературни източници, документи и резултатите от собствените проучвания са формулирани изводи.

Изводи, препоръки и приноси на дисертационния труд

Изводите са ясно формулирани и логически произтичат от получените резултати. Ценни от практическо значение са изводите, потвърждаващи необходимостта от допълнително обучение за спазването на правилата за дезинфекция - чрез начален и периодичен инструктаж провеждан от управителите на зъботехническите лаборатории.

Въвеждането на обучение за контрол на инфекциите в зъботехническата лаборатория ще минимизира риска от кръстосани инфекции, ще изгради култура за безопасност, ще подобри комуникацията с денталния кабинет и ще допринесе за намаляване на дните с временна нетрудоспособност.

Отправените препоръки ще позволят актуализиране на нормативната база, подобряване на екипната дейност и опазване здравето на членовете на денталния екип и на пациентите.

Приемам отбелязаните в дисертационния труд осем приноса с оригинален характер – шест с теоретико-познавателен и два с практико-приложен характер.

Като обобщаваща характеристика на научния труд и свързаните с него публикации подчертавам актуалността на разглежданата тематика, прецизната методология, приносния характер и потенциал за практическа приложимост на научните резултати.

Във връзка с дисертационния труд са представени две пълнотекстови публикации, в които Калпакчиева е първи автор.

Автореферат

Авторефератът е изготвен в синтезиран вид. Отражава напълно съдържанието на дисертационния труд. Развит е в обем от 67 страници, добре онагледен с високоинформативни фигури и таблици.

Към него е добавен и списък с публикациите, свързани с темата на дисертационния труд.

Лични впечатления от дисертанта

Познавам Нела Калпакчиева още от времето когато беше студент по специалността „Зъботехник“. Отговорна, с желание за успешна реализация, тя упорито и успешно усвояваше необходимите за това знания, умения и компетенции. Доказателство за това е, че Калпакчиева завърши като отличник на випуск 2012 на Медицински колеж-Варна.

Работата по темата „Знания, отношения и практики, свързани с контрола на кръстосаните инфекции в зъботехническите лаборатории“ е кауза за нея. Като член на съсловие то тя изследва и ситематизира събраните данни по темата. Предначертаните цели са изпълнени благодарение на нейната упоритост, последователност, системност и научен интерес по въпросите на кръстосаните инфекции в денталната практика.

Препоръки

Позволявам си да препоръчам на Н. Калпакчиева да задълбочи публикационната си активност, за да могат научните среди да се запознаят с разработения научен труд. Това ще допринесе за обогатяване на сравнително слабите теоретични постановки и изследвания по темата. Огласяването на получените резултати, изводи и формулираните приноси ще допринесат за подобряване на протоколите относно знанията, отношенията и нагласите за предпазване от кръстосани инфекции в зъботехническите практики у нас.

Заклучение

Дисертационният труд на преподавател Нела Калпакчиева „Знания, отношения и практики, свързани с контрола на кръстосаните инфекции в зъботехническите лаборатории“ е на актуална и значима тема, много добре структуриран, с ясно дефинирани цел и задачи. Методологията е комплексна, правилно подбрана и компетентно приложена. Резултатите са представени коректно и изчерпателно. Изводите са ясно формулирани и са основа за дисертационните приноси. Тематиката на научния труд изисква разностранни научни интереси, а изследователската работа показва умения за разработване и прилагане на комплексни количествени и качествени изследователски методи.

Дисертационният труд и представените публикации напълно покриват изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет — Варна за придобиване на ОНС „доктор“.

Задълбоченият характер на проведеното изследване, тематиката, получените резултати и приноси, с оригинален теоретичен и приложен характер, ми дават основание да дам своята положителна оценка на дисертационния труд и убедено да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури на Нела Георгиева Калпакчиева да бъде присъдена Образователната и научна степен „доктор“ по специалност „Управление на здравните грижи“.

20.3.2026 г.
гр. Варна

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

доц. Михаела Атанасова Варнева, д.м., д.оз.н.